

Memo

Aanpak 'aardbevings'-onderzoeken binnen de gemeente Groningen

Datum: 15-11-'15

De Stuurgroep Aardbevingen besluit:

1. kennis te nemen van de stand van zaken van de onderzoeken;
2. akkoord te gaan met de lijn in de boodschap, de planning en de uitvoering van de boodschap zoals voorgesteld in dit document;
3. akkoord te gaan met de beschreven rollen;
4. akkoord te gaan met het geboden handelingsperspectief.

I. Samenvatting stand van zaken

1. - onderzoek naar veertien exemplarische gebouwen:

afgerond, eigenaren voorgeïnformeerd, publicatie uitgesteld tot na moment verschijnen nieuwe gegevens EZ, verwachting uitgesproken: november

2. - onderzoek naar ruim honderd scholen en gymzalen:

in afrondende fase, rapport wordt momenteel geschreven, voorbereidingen communicatie in overleg met de schoolbesturen is opgepakt

3. - onderzoek naar de openbare ruimte (HRBE's):

in afrondende eerste fase, rapport wordt momenteel aan gewerkt

II. Communicatieaanpak

Moment van publicatie

Het voorstel is om de onderzoeken gelijktijdig op **woensdag 9 december** openbaar te maken. Het voordeel is dat de informatie dan in 1 keer naar buiten kan, waardoor het risico kleiner wordt dat de onderzoeken in de stad in de media niet wekenlang aan de orde zijn.

Zie bijlage 1 voor conceptpersbericht, en bijlage 2 voor QenA's.

Voorstel is:

- 11.00 uur: gecombineerde brief naar de gemeenteraad over de drie onderzoeken
- 12.00 uur: persbericht uit tijdens reguliere persconferentie

Schoolbesturen en eigenaren exemplarische gebouwen ontvangen voorbeeldteksten om hun achterban dezelfde dag te informeren over de onderzoeken. Met deze partijen zijn individueel afspraken over de communicatie gemaakt.

Openbaarheid rapporten

T.a.v. de openbaarheid van de rapporten het volgende.

Exemplarische gebouwen: Wij stellen voor de rapporten over de exemplarische gebouwen passief openbaar te maken, zoals ook eerder is besproken met het college. Dit betekent plaatsing op de website van de rapporten waarvan de eigenaar akkoord is met openbaarmaking.

Gemeenteraadsleden krijgen een link naar de site waar de rapporten zijn te vinden. Rapporten van eigenaren die 'hun' rapport niet openbaar willen hebben, worden uit de openbaarheid gehouden. Ook wordt hier niet de naam en locatie genoemd in de uitingen vanuit de gemeente. Wel met het voorbehoud dat bij een WOB-verzoek alsnog tot openbaarmaking moet worden overgegaan.

Scholenonderzoek: Hier gaat het om de eindrapportage en individuele rapporten over scholen. Het voorstel is de algemene eindrapportage te plaatsen op de site van de gemeente Groningen en deze in de vorm van een link aan de raadsleden beschikbaar te stellen. De individuele rapportjes over de schoollocaties gaan richting de schoolbesturen. Deze worden niet door de gemeente actief openbaar gemaakt, maar ook hier geldt dat met een beroep op de WOB de rapporten niet uit de openbaarheid zijn te houden. Mocht dit aan de orde zijn, dan vindt hierover contact plaats met de schoolbesturen. Ook raadsleden kunnen de rapporten op te vragen (niet met beroep op de WOB, als zij deze willen inzien, worden ze beschikbaar gesteld).

Onderzoek openbare ruimte: Hiervan verschijnt geen apart rapport. De uitkomsten worden neergelegd in een collegevoorstel dat openbaar is. Hierin is geen informatie op pandniveau opgenomen.

Voor de verdere opzet van de communicatie over de drie onderzoeken geldt:

1. Onderzoek exemplarische gebouwen

Situatie nu

Met de eigenaren zijn afspraken gemaakt rond de openbaarmaking. Op twee gebouwen na zijn alle eigenaren eerder akkoord gegaan met openbaarmaking. Bloemhof en Q-Park Ossenmarkt hebben zich hierover nog niet uitgesproken. De planning was om 14 oktober naar buiten te gaan. De brief van 7 oktober waarin de minister aankondigt voor het eind van oktober te komen met het tweede advies c'sie Meijdam en mogelijk nieuwe contouren heeft doen besluiten om uit te stellen. Op dit moment is aan de onduidelijkheid nog geen einde gekomen (zie eerder in deze tekst). Wel kan het, in combinatie met de informatie uit het concept-MJP nodig zijn opnieuw in gesprek te gaan met de eigenaren over de openbaarmaking. In theorie kan dit er toe leiden dat het aantal eigenaren dat akkoord gaat met openbaarmaking nog wijzigt.

Voorstel

- Vooralsnog gaan we er van uit dat de kernboodschap voor de gemeente overeind blijft. Dit is vooral gericht op het leereffect voor de gemeente. Wel komt er een nuancering bij, namelijk dat de waarde van de onderzoeken voor de individuele gebouwen redelijk beperkt is, aangezien nog van de groene NPR is uitgegaan, inclusief de 'oude' contourenkaart die hogere PGA-waarden bevatte. We beschikken nog niet over nieuwe gevalideerde informatie, maar gaan er van uit dat de seismische dreiging zal afnemen. Aanvullend onderzoek aan de hand van een nieuwe NPR moet uitwijzen in hoeverre de uitkomsten voor de individuele gebouwen moeten worden bijgesteld (neutrale toon).
- Dit betekent (voor deze communicatieopzet hebben we de draaiboeken klaarliggen en afgestemd met de eigenaren):
 - o dat we naar buiten gaan op een woensdag (9 dec, reguliere persbriefing),
 - o dat de raad een brief ontvangt (in combinatie met de andere onderzoeken)

- en we een gecombineerd persbericht uitdoen, waarbij het accent ligt op het leereffect voor de gemeente zelf.
 - De eigenaren communiceren dezelfde dag richting de eigen achterban.
 - Alleen voor de Tasmantoren geldt dat we samen een bijeenkomst organiseren mocht de VvE dit op basis van de nieuwe cijfers nog steeds willen (vooralsnog houden we daar rekening mee).
- Nog steeds geldt dat de verwachting is dat de onderzoeken met een beroep op de WOB openbaar zullen worden. Daarom kiezen we, mede vanuit transparantie, voor openbaarmaking via de site. Wel zullen we de pagina op de site voorzien van een disclaimer, liefst vanuit ABT, waarin we aangeven dat de onderzoeken op de oude situatie zijn gebaseerd.

2. Onderzoek scholen

Boodschap

- De gemeente Groningen heeft alle basisscholen en gymlokalen in beeld gebracht, met het doel om op een goede wijze te kunnen onderzoeken hoe de weerbaarheid van de scholen tegen de aardbevingen is.
- Om de veiligheid verder te verhogen, hebben we tijdens het in beeld brengen van de schoolgebouwen ook elementen geselecteerd die eventueel bij een aardbeving naar beneden kunnen vallen. Denk hierbij aan smalle hoge schoorstenen, etc. Deze elementen worden door het CVW onderzocht. Ook willen we in het gebouw het niveau van veiligheid zo hoog mogelijk hebben. Hiervoor hebben we de schoolbesturen instrumenten aangereikt hoe ze de komende tijd de inventaris het beste kunnen borgen/zekeren.
- Nergens is aanleiding tot directe maatregelen, op één uitzondering na waar de onderzoekers om zeker te zijn een poortje hebben gestut.
- **Op basis van de huidige kennis concluderen wij dat kinderen in de stad Groningen veilig in hun schoolgebouwen zitten.**
- Alle gebouwen in Nederland en dus ook in Groningen voldoen aan de landelijke bouwregels van het Bouwbesluit. Omdat die regels (nog) geen rekening houden met aardbevingen, laat de gemeente vervolgonderzoek uitvoeren. Om zo nog meer inzicht te krijgen in de weerbaarheid van verschillende soorten gebouwen tegen mogelijke aardbevingen. Waaronder ook schoolgebouwen, gymlokalen en een aantal kinderdagverblijven.
- We gaan vervolgonderzoek doen. Dat moet duidelijk maken of vervolgmaatregelen aan de orde zijn. De huidige verkennende onderzoeken zijn daarbij te zien als voorwerk en hebben geholpen om bij dit vervolgonderzoek te kunnen focussen. Dit vindt verder plaats in goed overleg met de scholen zelf.

Getrapte communicatie

De communicatie over het scholenonderzoek willen we getrapt organiseren. De gemeente communiceert met de schoolbesturen, waarna deze de locaties (scholen en kinderopvangbesturen die gebruik maken van de panden) informeren. Vanuit de locaties worden vervolgens de ouders geïnformeerd. In een enkel geval wordt een schoolgebouw gecombineerd met een andere functie, bijvoorbeeld woonappartementen. In die situaties wordt met de eigenaar van het gebouw contact opgenomen en nemen we deze mee in het communicatietraject.

Daarbij geldt verder:

- De gemeente is verantwoordelijk voor de onderzoeken en primair aanspreekbaar op de onderzoeken;
- De gemeente informeert de gemeenteraad via een brief;
- media krijgen een persbericht over de overall uitkomsten van het onderzoek en het vervolg.
- De besturen zijn in de lead bij het informeren van de locaties en vervolgens de ouders van de kinderen;
- De gemeente informeert de schoolbesturen tijdig, zodat deze de communicatie richting de eigen achterban kunnen organiseren;
- Schoolbesturen bereiden samen met de locaties de communicatie richting ouders, personeel, kinderen en gebruikers (zoals kinderopvang) voor;
- De gemeente faciliteert dit door het beschikbaar stellen van modelbrieven, teksten, een modeldraaiboek en een lijst met vragen en antwoorden;
- Persvragen die over het onderzoek gaan, of over de rol van de gemeente als opdrachtgever, worden door de gemeente beantwoord. De schoolbesturen zijn primair verantwoordelijk

voor vragen over de verschillende locaties. Bij persvragen wordt afgestemd tussen de betrokken partijen zodat men voorbereid is op aanvullende vragen.

- Schoolbesturen worden enkele dagen van te voren geïnformeerd om de communicatie op locatieniveau voor te bereiden voor de woensdag waarop het nieuws naar buiten gaat.

3. Onderzoek openbare ruimte

Dit onderzoek naar een aantal straten in de binnenstad nadert zijn voltooiing.

Boodschap: Er is in deze eerste fase van de scan op de openbare ruimte voor zo'n 80 panden in beeld gebracht welke gebouwelementen deze bevatten die mogelijk tijdens een aardbeving een risico kunnen vormen voor de openbare ruimte. Op deze manier is meer inzicht verkregen op deze panden en om hoeveel elementen het kan gaan in de openbare ruimte. Bewoners en eigenaren zijn geïnformeerd over het onderzoek. Ook krijgen de eigenaren bericht van de gemeente wanneer zaken geconstateerd zijn die nader onderzoek behoeven.

III. Achtergrond, huidige situatie

Op 4 november heeft de NCG zijn meerjarenprogramma gepubliceerd met daarin een programmatische aanpak voor de versterkingsopgave. De MJP tekst bevat tekst over de onderzoeken in de gemeente Groningen, maar biedt nog niet de duidelijkheid die nodig is om keuzes over het vervolgtraject te maken. Dit heeft vooral te maken met het feit dat er nog geen nieuwe NPR is, en dat ook een nieuwe gevalideerde kaart met contouren ontbreekt.

Ons uitgangspunt is steeds geweest dat we alleen werken met gevalideerde gegevens. Als we daaraan vasthouden kunnen we in de huidige situatie niet anders dan vasthouden aan de groene NPR met bijbehorende contourenkaart. De minister geeft nu aan in het eerste kwartaal te komen met 'een antwoord op de vraag hoe bouwwerken die niet aan de norm voldoen op een praktische en voortvarende manier geïdentificeerd kunnen worden en hoe een dergelijke aanpak zich verhoudt tot de bestaande regelgeving.' Deze informatie is bij de onderzoeken in de gemeente Groningen nodig voor de duiding en het vervolgtraject.

Exemplarische gebouwen

De huidige onderzoeksresultaten geven geen aanleiding tot direct ingrijpen, maar vervolgonderzoek naar noodzaak en aard is nodig. We bevinden we ons echter in de situatie dat we weten dat de informatie die we nu gebruiken binnen de onderzoeken in feite achterhaald is, maar we nog niet beschikken over de gegevens die nodig zijn voor duiding en vervolgonderzoek (contourenkaart en NPR).

Scholen

De potentiële HRBE's zijn in beeld gebracht. In één situatie is direct ingegrepen. Zo'n 400 potentieel HRBE's zijn aangemeld bij het CVW voor risicobepaling en eventueel vervolgaanpak. Daarnaast willen we dat er voor alle scholen een nader constructief onderzoek plaatsvindt (uiteraard op basis van de nieuwste normen en rekenmethoden). Op basis van de huidige verkenning is een volgorde aangegeven voor verder onderzoek. Derde onderdeel is het inventarisonderzoek. Schoolbesturen is in een brief aangegeven dat zij hierin hun verantwoordelijkheid moeten nemen.

Openbare ruimte

Inventarisatie is vrijwel afgerond. Voor ruim 80 gebouwen zijn ruim 800 elementen in beeld gebracht, die in aanmerking komen voor nader onderzoek. Met deze inventarisatie hebben we kennis en ervaringen opgebouwd over de juiste wijze van inspectie, inventarisatie van gegevens en wijzen van werken bij het wegnemen van de risico's.

IV. Handelingsperspectief en mogelijk vervolg

Exemplarische gebouwen

Op basis van de nieuwe gegevens en afhankelijk van het MJP wordt met de eigenaren overleg gevoerd of ze een nader onderzoek willen. In eerste instantie zal dit een quickscan zijn op basis van de nieuwe NPR inclusief een gevalideerde pga-contourenkaart. De gemeente maakt hierover afspraken met de NAM en eigenaren. Indien de gemeente opdrachtgever is, betekent dit dat ook dit rapport openbaar gemaakt zal moeten worden. Indien de eigenaar dat niet wil, dan zal hij zelf de opdrachtgeversrol moeten vervullen. De gemeente zal de eigenaar daarbij dan zoveel mogelijk faciliteren.

Als blijkt uit de nieuwe quickscan dat er een nader uitgebreid onderzoek nodig is, dan zullen wij de eigenaren zo veel mogelijk ondersteunen bij dit proces (gesprekken met de NAM/NCG, aanbestedingstraject, onderzoekstraject, etc.).

Voor hoogbouw zit in het concept-MJP van de NCG een onderzoeksopgave. De verwachting is dat er begin 2016 een strategie ligt.

Rolverdeling exemplarische gebouwen:

Eigenaren: De eigenaren zijn primair verantwoordelijk voor de veiligheid in de gebouwen. Zij zijn als eerste aan zet om over de vervolgstappen een besluit te nemen. Ze kunnen bepalen of ze vervolgonderzoeken wensen.

Gemeente:

In algemene zin:

- de formele rol van de gemeente is de eigenaren op de NPR te wijzen;
- de gemeente is service-verlenend: waar het wenselijk is zal in overleg met de NCG de eigenaren gefaciliteerd worden in 'wat moet ik doen en hoe pak ik het aan'; waar eigenaren dreigen vast te lopen buiten hun 'schuld' zal geholpen worden om de zaak vlot te trekken;
- toetser bij nieuwbouw
- toezichthouder bij bestaande bouw: nagaan of er gebouwen zijn die zodanig risico lopen dat ingegrepen moeten worden; de basis hiervoor is het Bouwbesluit; aardbevingsbestendig bouwen zit nog niet in het Bouwbesluit.

In specifieke zin:

- ondersteunt de eigenaren bij het vervolgtraject. Concreet betekent dit dat de gemeente of verantwoordelijk is voor de quickscan/nader uitgebreid onderzoek of het onderzoekstraject faciliteert (gesprekken met de NAM/NCG, aanbestedingstraject, onderzoekstraject, etc.).

NAM: financiert de onderzoeken en levert reviews op de onderzoeken.

CVW: indien er HRBE's onderzocht moet worden of er een versterkingsopgave ligt dan is het CVW de verantwoordelijke partij hiervoor. De NCG heeft in deze straks ook een rol, maar dit is nu nog onduidelijk.

Scholenonderzoek

De potentiële HRBE's worden nader onderzocht door CVW, inventarisscan moet door de scholen zelf worden opgepakt. Vervolgonderzoek op alle locaties gaat in principe plaatsvinden (verwijzing hiernaar is opgenomen in het MJP van de NCG). Wanneer de nieuwe gegevens (NPR en een gevalideerde pga-contourenkaart) beschikbaar zijn en de inhoud van het MJP duidelijkheid geeft zullen de eerste groep scholen in overleg met de schoolbesturen de afdeling Vastgoedmanagement van de gemeente Groningen voorgedragen worden voor een nader onderzoek dat vanuit de gemeente getrokken wordt. Afhankelijk van de resultaten moeten versterkingsmaatregelen tot de mogelijkheden kunnen behoren.

Rolverdeling scholenonderzoek:

Eigenaren: de schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor de exploitatie van een gebouw (bijv. het betalen van gas- en electriciteitsrekeningen), de staat van onderhoud van de gebouwen en het veilig gebruiken van de panden (de inventaris). De schoolbesturen kunnen een aanvraag indienen bij de gemeente in het kader van het huisvestingsprogramma voor uitbreiding, nieuwbouw en constructiefouten. Voorts kan men schade claimen bij de gemeente.

Gemeente: de gemeente heeft naast de juridische rol, zoals hieronder vermeld is, vooral een morele rol, namelijk degene die voor de veiligheid van haar bewoners, en in dit geval van vooral de kinderen, in staat. Dit betekent enerzijds dat de gemeente de trekker is van de onderzoeken, maar ook dat zij erop toeziet dat de schoolbesturen hun verantwoordelijkheden nemen (met name m.b.t. de uitvoering van de inventaris).

de gemeente is trekker van de vervolgonderzoeken in overleg met de schoolbesturen. De gemeente heeft het economisch claimrecht van de schoolgebouwen en is in een aantal gevallen (een 4-tal vensterscholen en solitaire gymzalen voor het basisonderwijs) volledig eigenaar. Het economisch claimrecht houdt in dat als een schoolgebouw buiten gebruik gesteld wordt door het schoolbestuur, de gemeente deze moet herbestemmen (andere school of andere functie) of verkopen. De gemeente beslist op de aanvragen in het kader van het huisvestingsprogramma, en regelt de schadeafhandeling voor de schoolbesturen (de gemeente heeft voor alle schoolgebouwen en gymlokalen een cascoverzekering afgesloten; de schade aan de gebouwen wordt door de gemeente vergoed (verhaald bij de verzekering)).

NAM: financiert de vervolgonderzoeken en eventuele versterkingsopgaven.

CVW: moet de potentiële HRBE's, die nu daar liggen, verder (laten) onderzoeken en aanpakken. Dit in overleg met de schoolbesturen onder het toezien en wakend oog van de gemeente.

Openbare ruimte

Waar acute veiligheidsrisico's zijn aangetroffen (in 6 gevallen), is direct actie ondernomen in overleg met de eigenaren, dan wel is het lopende handhavingstraject (twee gevallen die niet voldeden aan het Bouwbesluit) geïntensiveerd. In overleg met het CVW wordt nader gedefinieerd hoe we de vervolgaanpak procesmatig en organisatorisch kunnen oppakken. Ons is recent gebleken dat het CVW hiermee wil wachten totdat er duidelijkheid is over de nieuwe seismische gegevens. We zien de redelijkheid hiervan in; zeker in relatie tot de enorme opgave en impact die de aanpak van de hrbe's in de (binnen)stad heeft voor de stad zelf en ook voor het CVW, en in het licht van de informatie van

de commissie Meijdam en van de NCG . Het is ook ons inziens verstandig om te wachten met de volgende fase totdat er duidelijkheid is over de informatie over hoe om te gaan met hrbe's, zoals die in december in het eindadvies van Meijdam zal komen te staan. De NCG geeft voorts in het MJP aan dat de gemeenten straks moeten vaststellen waar het noodzakelijk is om situaties aan te pakken en wat daarbij moet gebeuren, en dat zij daarover moeten communiceren. Hiervoor zal ook een toetsingskader komen.

Rolverdeling scan openbare ruimte:

Gemeente: de gemeente is verantwoordelijk voor de veiligheid in de openbare ruimte. Als het aan de NCG ligt dan moet de gemeente straks vaststellen waar het noodzakelijk is om situaties aan te pakken en wat daarbij moet gebeuren, en dat zij daarover moeten communiceren. Hiervoor zal ook een toetsingskader komen. Voor de aanpak van achterstallig onderhoud kan de gemeente terugvallen op het Bouwbesluit en maatregelen juridisch afdwingen.

Eigenaren: de eigenaren bepalen vooralsnog of er aan hun pand ingrepen gedaan worden (aan hrbe's) om de veiligheid te vergroten. Ze zijn verantwoordelijk voor de staat van onderhoud van een gebouw. In de inventarisatiefase is voorgaande nog niet aan de orde.

NAM: NAM is financier.

CVW: het CVW is verantwoordelijk voor de de aanpak van de hrbe's. In deze inventarisatiefase is dit nog niet aan de orde.

NCG: de NCG zal in overleg treden met het ministerie van BZK over het tot stand komen van een handhavingsnorm in het Bouwbesluit, zodat gehandhaafd kan worden op zowel het bouwwerk als losse elementen zoals de hrbe's. Daarnaast heeft de NCG een rol in het tot stand komen van instrumenten waarin verschillende criteria worden opgenomen, die voorkomen dat handhaving ook wordt bemoeilijkt omdat er onduidelijkheid bestaat over wie aansprakelijkheid kan worden gesteld over bepaalde onderdelen.

Bijlage 1 concept persbericht 2 december

Onderzoeken naar scholen, exemplarische gebouwen en openbare ruimte afgerond **Meer kennis over aanpak en effecten bevingen in Stad**

Meer zicht op de mogelijke effecten van bevingen op gebouwen in de gemeente Groningen en op maatregelen die gebouwen beter bestand maken tegen de effecten van aardbevingen. Het gaat daarbij om bouwkundige en procesmatige kennis en ervaring, waarmee de gemeente in de toekomst situaties beter kan beoordelen en aanpakken. Dit zijn de belangrijkste opbrengsten van de verkennende onderzoeken die de gemeente liet uitvoeren naar een aantal exemplarische gebouwen, schoolgebouwen en de openbare ruimte in de binnenstad. Een enkele situatie is direct aangepakt. Dit betrof elementen die bij een aardbeving van een gebouw kunnen vallen. Voor de constructie van gebouwen geldt dat nergens een situatie is aangetroffen waar vanwege veiligheid direct vervolgonderzoek of ingrijpen aan de orde is. Vervolgonderzoek op basis van nieuwe normen kan meer zicht geven of verdere maatregelen aan de orde zijn.

Voor de onderzoeken werd gebruik gemaakt van de gevalideerde kennis over de seismische activiteit in de regio. De gemeente heeft om die reden gebruik gemaakt van de voorlopige Nationale Praktijk Richtlijn (NPR) en de seismische contourenkaart van 2014. Inmiddels circuleren er nieuwe gegevens, maar deze bieden nog niet de duidelijkheid die nodig is voor vervolgonderzoek. De verwachting is dat deze informatie op zijn vroegst in het eerste kwartaal van 2016 beschikbaar komt.

Vervolgonderzoek moet plaatsvinden op basis van deze nieuwe, gevalideerde informatie. Dan kan beoordeeld worden of verdere maatregelen noodzakelijk zijn. De gemeente gaat de eigenaren van de gebouwen daarbij zoveel mogelijk ondersteunen.

Exemplarische gebouwen

In de eerste plaats werden twaalf gebouwen in de stad onderzocht. Het gaat om basisschool Engelbert, ouderencentrum Amkemaheerd, Wessel Gansfort college, flat-Lijzide (Lewenborg), Tasmantoren, kantoorgebouw Kreupelstraat, Martinikerk, parkeergarage Ossenmarkt, sportcentrum Karding, twee winkels in de Herestraat en Watertoren Noord. Ook werden twee gebouwen in Ten Boer onderzocht: verzorgingstehuis Bloemhof en de gemeentelijke boerderij aan de Wolddijk. (hier de namen weghalen van de eigenaren die niet genoemd willen worden) Op verzoek van enkele eigenaren heeft de gemeente uit privacy-overwegingen besloten deze gebouwen niet publiek bekend te maken. De rapporten hebben de gemeente een beeld opgeleverd over de aanpak van aardbevingsonderzoek in de gemeente Groningen. Voor de individuele eigenaren is meer zicht ontstaan in hoe hun gebouw zich verhoudt tot aardbevingen. Wel geldt dat het Rijk heeft aangegeven in het eerste kwartaal met nieuwe informatie te komen over aardbevingsbestendig bouwen (de zogenaamde witte NPR). De individuele eigenaren zullen op basis van dit verkennend onderzoek en de nieuwste inzichten bepalen of zij vervolgonderzoek laten verrichten. De gemeente zal ze daarin ondersteunen.

Scholenonderzoek

Ten tweede werden ruim honderd schoolgebouwen en gymlokalen binnen de gemeente Groningen in beeld gebracht. Dit met het doel om op een goede wijze te kunnen onderzoeken hoe de weerbaarheid van de scholen tegen de aardbevingen is. Om de veiligheid verder te verhogen, zijn tijdens het in beeld brengen van de schoolgebouwen ook elementen geselecteerd die eventueel bij een aardbeving naar beneden kunnen vallen. Denk hierbij aan smalle hoge schoorstenen, etc. Deze elementen worden door het CVW onderzocht. In één geval (het stutten van een poortje) heeft het

Centrum Veilig Wonen (CVW) direct actie ondernomen na signaal van de onderzoekers. Om het niveau van veiligheid verder te verhogen zijn de schoolbesturen instrumenten aangereikt hoe ze de komende tijd de inventaris het beste kunnen borgen/zekeren. Afgesproken is dat in principe alle schoolgebouwen een vervolgonderzoek krijgen, zodat beter beoordeeld kan worden, of en zo ja, welke maatregelen verder nodig zijn.

Openbare ruimte

De eerste fase van het onderzoek naar de openbare ruimte richtte zich op ruim 80 panden in verschillende winkelstraten in het stadshart. Naast de kennis en ervaring die die opgeleverd heeft, zijn in zes gevallen in overleg met de eigenaren naar mogelijke acute risicovolle elementen is gekeken en waar nodig actie is ondernomen. Ook dit onderzoek was verkennend. In totaal zijn zo'n 800 elementen van gebouwen in kaart gebracht. Nader onderzoek moet uitwijzen of maatregelen aan de orde zijn. De gemeente gaat op basis van de eerste ervaringen verder met onderzoek in de binnenstad. Hiervoor worden momenteel de voorbereidingen getroffen.

Bewoners, eigenaren en gebruikers van de onderzochte gebouwen zijn geïnformeerd over de uitkomsten en aanbevelingen. De gemeenteraad is vandaag in een brief over de rapporten en onderzoeken geïnformeerd. Ae onderzoeken zijn te vinden op de website van de gemeente Groningen: [LINK](#)

Bijlage 2 QA vragen exemplarische gebouwen

Voor elk gebouw geldt de vraag:

*** Op basis van welke argumenten kunnen we aangeven dat er geen acuut gevaar is en het gebouw veilig genoeg is om in te wonen/werken/leren?**

De huidige onderzoeken geven aan dat nergens directe maatregelen noodzakelijk zijn. Er is dus geen aanleiding om te veronderstellen dat het in een van de gebouwen momenteel onveilig is. De gegevens waarop het onderzoek is verricht (contouren en NPR) en de onderzoeksmethodiek (het was een verkennend onderzoek) maakt wel dat pas na vervolgonderzoek definitief bepaald kan worden of maatregelen aan de orde zijn. De gemeente overlegt met de eigenaren over eventueel vervolgonderzoek. Deze zou dan wel gebaseerd moeten zijn op de nieuwste inzichten, waarvan we weten dat ze komen, maar deze zijn nog niet in ons bezit.

Voor het totaal geldt:

***Waarom dit onderzoek?**

Dit onderzoek is uitgevoerd om meer inzicht te krijgen in de aardbevingsbestendigheid van verschillende soorten gebouwen in de stad en in de maatregelen die kunnen worden genomen om risico's te verkleinen.

Wat dit heeft opgeleverd is:

- We weten nu dat met relatief eenvoudige ingrepen de meeste risico's voorkomen kunnen worden en dankzij dit onderzoek weten we ook beter hoe we die kunnen toepassen.
- We hebben meer kennis ontwikkeld over onderzoek naar aardbestendigheid bij gebouwen. Die is voor de gemeente belangrijke informatie bij de verdere aanpak.
- We weten dat per locatie aanvullend onderzoek nodig zal zijn om exact te bepalen welke constructieve risico's aanwezig zijn en hoe deze kunnen worden aangepakt.

***Wat gaat u met de resultaten doen?**

Begin volgend jaar verwachten we rekenregels voor aardbevingsbestendig bouwen, zo heeft de minister aangegeven. Dan weten we beter waaraan gebouwen moeten voldoen en welke vervolgaanpak aan de orde is.

***Worden deze panden als eerste versterkt?**

Het is op dit moment echt te vroeg om te zeggen of überhaupt versterking aan de orde is. Als uit aanvullend onderzoek blijkt dat dit nodig is, worden ze meegenomen in de aanpak van de stad. Dit bespreken we met de NCG. Of ze in dat geval als eerste aan de beurt zijn, is afhankelijk van veel factoren. Denk daarbij aan kwetsbare groepen, de staat van het gebouw, de risico's voor het aantal mensen in een gebouw, enz.

***Zadelt u de eigenaren nu op met onverkoopt panden?**

Voor gebouwen in Groningen geldt dat bij de bouw geen rekening is gehouden met aardbevingen. Dat geldt voor de meeste gebouwen in onze regio. Het verschil met deze onderzochte gebouwen is dat we bij deze panden meer zicht hebben op de weerbaarheid tegen bevingen tegen de achtergrond van de vele onzekerheden die de gevolgen van gaswinning nog omringen. De onderzoeken geven bovendien nergens aanleiding om te veronderstellen dat het onveilig zou zijn. Wij denken daarom niet dat potentiële kopers zich zouden laten afschrikken.

***De provincie heeft een soortgelijk onderzoek geanonimiseerd. Waarom hebt u dat niet gedaan?**

We willen als gemeente zoveel mogelijk transparant zijn. We hebben de eigenaren de keuze gegeven

om buiten de publiciteit te blijven. In enkele gevallen is dat ook gebeurd. Omdat we te maken hebben met gebouwen met veel gebruikers, hebben we er niet voor gekozen om te anonimiseren, in overleg met de eigenaren.

****Waarom heeft het zo lang geduurd voordat u naar buiten gaat?***

Het onderzoek heeft inderdaad geruime tijd in beslag genomen. Een van de redenen is dat we nog weinig ervaring hebben met dit type onderzoek. Bovendien is de richtlijn enkele keren bijgesteld en NAM moest volgens afspraak de onderzoeken nog valideren. Daarnaast hebben we gemeend een zorgvuldig communicatietraject te moeten bewandelen richting de eigenaren en gebruikers. Dat kost tijd.

****Wat betekent dit voor andere gebouwen in de stad?***

Dit onderzoek heeft ons opgeleverd dat we meer ervaring hebben met onderzoek naar de weerbaarheid van gebouwen. Die kennis kunnen gebruiken bij onderzoek op andere locaties, zodat we daar sneller tot een oordeel kunnen komen. We hebben ook geleerd dat het nodig is om goed te kijken naar allerlei factoren die een rol kunnen spelen bij de weerbaarheid van gebouwen. Pas dan kun je per locatie conclusies trekken.

****Kunnen de gebouwen gewoon in gebruik blijven? Oftewel: hoe dringend is het vervolgonderzoek noodzakelijk?***

Ja zeker kan dit. Er is op basis van dit onderzoek geen aanleiding om te veronderstellen dat dit niet zou kunnen. Bovendien is in geen van de gebouwen geconstateerd dat vervolgonderzoek niet kan wachten op de gegevens die begin volgend jaar verschijnen. In de tussentijd kunnen eigenaren als ze dat willen wel zelf alvast maatregelen treffen die betrekking hebben op het veiliger maken. Deze maatregelen zijn vaak in combinatie met regulier onderhoud op een efficiënte manier te realiseren.

****Wie gaat de kosten betalen van noodzakelijke maatregelen?***

Eerst moeten we bepalen welke maatregelen we moeten nemen. Daar is in veel gevallen nog aanvullend onderzoek voor nodig. Dat kunnen we pas doen als de definitieve norm voor aardbevingsbestendige bouw er is. Dat is ook het moment om concrete vervolgacties te bepalen. Met betrekking tot de vraag wie dit gaat betalen gaan wij er nog steeds vanuit, dus ook nu, dat de veroorzaker betaalt. Dat is NAM.

****Wat gaat de gemeente nu doen? Hoe ziet u uw rol?***

We zullen eigenaren zoveel mogelijk begeleiden en ondersteunen als zij dat willen, bijvoorbeeld in de contacten met NAM, CVW en NCG.

****Welk gebouw is er nu het slechtst aan toe?***

Op die vraag is geen antwoord te geven, omdat de gebouwen niet zo 1 op 1 kunnen worden vergeleken. Overigens is geen enkel gebouw er slecht aan toe. Ze zijn niet gebouwd op zware bevingen, maar dat geldt voor bijna alle bestaande gebouwen.

Bijlage 3 QA vragen scholenonderzoek

***Zit mijn kind nog veilig op school?**

Op basis van de huidige kennis concluderen wij dat kinderen in de stad Groningen veilig in hun schoolgebouwen zitten. Het onderzoek dat we nu hebben laten doen geeft nergens aanleiding om op dit moment directe maatregelen te treffen. Vervolgonderzoek, waar we mee aan de slag gaan, moet duidelijk maken of verdere maatregelen aan de orde zijn. Om de veiligheid verder te verhogen, hebben we tijdens het in beeld brengen van de schoolgebouwen ook elementen geselecteerd die eventueel bij een aardbeving naar beneden kunnen vallen. Denk hierbij aan smalle hoge schoorstenen, etc. Deze elementen worden door het CVW onderzocht. Slechts één situatie is direct aangepakt, namelijk het veiligstellen van een bouwelement (poortje). Ook willen we in het gebouw het niveau van veiligheid zo hoog mogelijk hebben. Hiervoor hebben we de schoolbesturen instrumenten aangereikt hoe ze de komende tijd de inventaris het beste kunnen borgen/zekeren.

***Wat betekent dit rapport concreet voor vervolgonderzoek naar school van mijn kind?**

Dat we nu meer zicht hebben op de gebouwen, waarbij we nu ook beter weten welke gebouwen als eerste in aanmerking kunnen komen voor vervolgonderzoek. Daarnaast hebben we inzicht in de kans op vallende elementen van de gebouwen en vindt op een aantal plaatsen nader onderzoek plaats door het CVW.

***Hoe zit het met die volgorde?**

De volgorde laat zien hoe de gescande schoolgebouwen in de stad zich tot elkaar verhouden als het gaat om de seismische weerbaarheid. Dit is een relatief beeld. De conclusie kan dus niet getrokken worden dat gebouwen die hoog in de lijst staan niet zouden voldoen. Wel dat dit de gebouwen zijn waarvan de onderzoekers zeggen dat ze op basis van een aantal objectieve en bouwkundige criteria voor vervolgonderzoek in aanmerking komen. Deze criteria bestaan uit een lange lijst kenmerken, zoals de vorm van het gebouw, het aantal verdiepingen, gevelopeningen, materiaalgebruik ed.

***Moeten we niet direct aan de slag met vervolgonderzoek?**

Er is op basis van dit onderzoek geen aanleiding om te veronderstellen dat ergens een onveilige situatie bestaat. Bovendien is in geen van de gebouwen geconstateerd dat vervolgonderzoek niet kan wachten op de gegevens die begin volgend jaar verschijnen. In de tussentijd kunnen eigenaren als ze dat willen wel zelf alvast maatregelen treffen die betrekking hebben op het veiliger maken bij lichtere bevingen. Daarvoor hebben de schoolbesturen instructies gekregen en daarin ondersteunt de gemeente ze. Deze maatregelen zijn vaak op een eenvoudige manier te realiseren.

***En hoe nu verder?**

De gemeente vindt het samen met de schoolbesturen belangrijk dat we aanvullend onderzoek bij alle schoolgebouwen laten doen. De reden is dat we elk risico willen uitsluiten. De eerste fase van het onderzoek heeft ons al veel kennis opgeleverd. Vervolgonderzoek moet onze kennis nog verdiepen en ook duidelijk maken of maatregelen in een van de gebouwen toch aan de orde zijn. We pakken dit samen met de schoolbesturen op.